

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Μαρούσι, 21-04-2018

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1^ο

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΑΠΟΓΕΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2018 θα φέρει στο προσκήνιο τον πλούτο της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, προκειμένου να προβληθεί ο ρόλος της στη διαμόρφωση κοινής αντίληψης για την ταυτότητα και την οικοδόμηση του μέλλοντος της Ευρώπης.

Στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς είναι η ευαισθητοποίηση Ευρωπαίων πολιτών ως προς την κοινωνική και οικονομική της σημασία. Εκατοντάδες πρωτοβουλίες και εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη θα δώσουν τη δυνατότητα συμμετοχής σε πολίτες από όλες τις κοινωνικές τάξεις, σε τοπικές κοινότητες και ιδίως σε νέους και παιδιά.

Ο πολιτισμός ενώνει, προωθεί κοινές δράσεις και φέρνει τους λαούς κοντά. **Πάνω από 7 στους 10 Ευρωπαίους συμφωνούν ότι η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής τους.** Η έρευνα δείχνει ότι 9 στους 10 θεωρούν ότι η πολιτιστική κληρονομιά θα πρέπει να διδάσκεται στα σχολεία. Τα τρία τέταρτα των Ευρωπαίων πιστεύουν ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να διαθέσουν περισσότερους πόρους για την προστασία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Από αρχαιολογικούς χώρους έως μνημεία αρχιτεκτονικής, από μεσαιωνικά κάστρα έως λαϊκές παραδόσεις και τέχνες, η πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης βρίσκεται στον πυρήνα της συλλογικής μνήμης και της ταυτότητας των ευρωπαίων πολιτών. Επιπρόσθετα, η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί πηγή ανάπτυξης και θέσεων απασχόλησης. Πάνω από 8 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ συνδέονται έμμεσα με την πολιτιστική κληρονομιά, αφού η Ευρώπη, ως περιοχή, αντιπροσωπεύει σχεδόν τις μισές από τις τοποθεσίες που περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

Είναι μια χρυσή ευκαιρία για την πατρίδα μας, η αρμόδια πολιτική ηγεσία να εστιάσει στο κομμάτι αυτό: Προωθούμε τον πολιτισμό, ενισχύουμε τον τουρισμό και δημιουργούμε τις προϋποθέσεις για μείωση της ανεργίας και ανάπτυξη.

Το 2018 ως ευρωπαϊκό έτος πολιτιστικής κληρονομιάς μας αποτελέσει το εφελτήριο για υψηλές επιδιώξεις και ενδυνάμωση της οικονομίας. Οι προκλήσεις είναι μπροστά μας.

Κων/νος Σ. Μαργαρίτης, Δημοσιογράφος (Διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2^ο

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΩΤΕΙΑ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ

Πολιτισμός πλάθεται μονάχα όταν υλικές και πνευματικές δυνάμεις συνεργάζονται αρμονικά μεταξύ τους. Η ισορροπία όμως αυτή έχει καταλυθεί τα τελευταία χρόνια παντού, ακόμη και στον τόπο μας.

Παρουσιάζεται σ' ολόκληρο τον κόσμο μια προαγωγή της τεχνολογίας και παράλληλα μια καθίζηση της πνευματικής ζωής. Δυτικός και Ανατολικός κόσμος ζουν παγιδευμένοι από την καταναλωτική κοινωνία και ο άνθρωπος αισθάνεται να εγκλωβίζεται μέσα στο φαύλο κύκλο της παραγωγής και διαφήμισης πλασματικών αναγκών. **Ο άνθρωπος από γεννήτορας πολιτισμού μεταμορφώνεται σε καταναλωτική μηχανή.** Η καθημερινή ζωή αποκτά αναίδεια και υψηλοφροσύνη, τα μέτρα του πνεύματος έχουν θρυμματιστεί και ο πολιτισμός ως εξανθρωπισμός δε βιώνεται πια από τους λαούς.

«Πρέπει να θρέψουμε τους πεινασμένους, να ντύσουμε τους γυμνούς». Σωστά. Τώρα όμως που πεινά και γυμνητεύει το πνεύμα, τί πρέπει να κάνουν όσοι κρατούν τη συνείδησή τους ζωντανή; Επιδιώξαμε την αφθονία των μέσων για την ικανοποίηση των βιοτικών αναγκών μας. Τώρα όμως που τ' αθλήματα του πνεύματος είναι σπάνια και οι άγρυπνες συνειδήσεις είναι δυσεύρετες, τί πρέπει να κάνουμε;

Ιδιαίτερα στον τόπο μας, που ως ένα σημείο **είμαστε δέσμοι της Ιστορίας μας**, που καθορίζεται η συμπεριφορά μας από τη νεοελληνική παράδοση, είναι πρωταρχικό το χρέος μας να συμπαρασταθούμε στο πνεύμα. Τί εννοούμε όμως με τη λέξη «πνεύμα»; Εννοούμε όλες εκείνες τις δυνάμεις που πλάθουν τον πολιτισμό, όπως η Τέχνη και ο υπεύθυνος στοχασμός.

Οι καιροί μας έχουν υιοθετήσει μια στάση διαφορετική: ταξιθετούν πρώτα τα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτικά ενδιαφέροντα των λαών και τελευταία τα πνευματικά.

Είναι αλήθεια ότι είναι απαραίτητο ο άνθρωπος να αποκτήσει τη βασική βιοτική του αξιοπρέπεια, γιατί πολιτισμός δεν πλάθεται από τους πεινασμένους. Αλλά ούτε η ζωή η ξεχειλισμένη από υλικά αγαθά, από μηχανές, από τεχνικές επιτεύξεις δημιουργεί πολιτισμό.

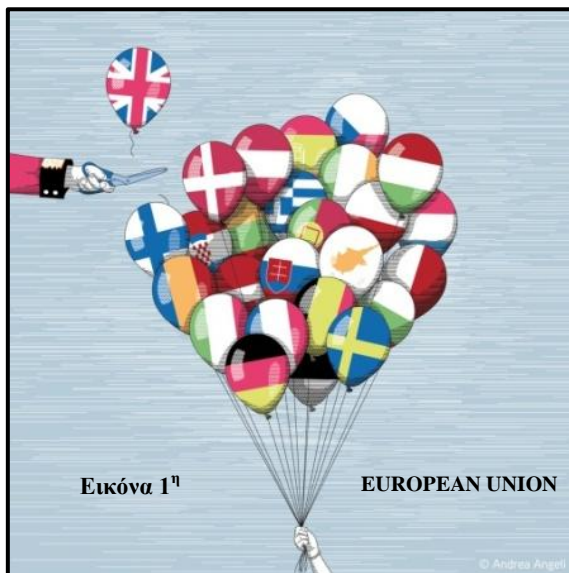
Εμείς οι Νεοέλληνες, που όλη κι όλη μας η προίκα δεν είναι παρά ο πολιτισμός, δεν πρέπει να βιάζουμε και να διαστρέφουμε τον αυθεντικό χαρακτήρα του Έθνους μας. **Όταν δύο πετυχημένα «λακτίσματα»¹ αμείβονται μ’ εκατομμύρια, πώς θα εξαργυρωθεί ένα αθάνατο βιβλίο, ένα εξαίσιο άγαλμα, ένα υπέροχο βυζαντινό ψηφιδωτό;**

Για να σωθεί το έθνος μας πρέπει να αναγνωρίσει στο πνεύμα που το έκαμε έθνος τη θέση που του πρέπει. Μόνον έτσι πλάθεται ο πραγματικός πολιτισμός. Κι αν οι Νεοέλληνες δεν πλάθουν αδιάκοπα πολιτισμό, τι σημασία έχει αν ζουν σ’ αυτή την ένδοξη γωνιά της γης;

(¹σημαίνει κλωτσιές και εννοεί το ποδόσφαιρο)

Κώστας Τσιρόπουλος (διασκευασμένο απόσπασμα)

ΚΕΙΜΕΝΟ 3^ο

ΠΗΓΗ: Από το διαδίκτυο

Β. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΗΣ

Β1

Ι. (Κείμενο 1)

Σύμφωνα με το κείμενο 1 «πάνω από 7 στους 10 Ευρωπαίους συμφωνούν ότι η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα ζωής τους». Με ποιο τρόπο μπορεί να συμβεί αυτό κατά τη γνώμη του συντάκτη του κειμένου;

Να απαντήσεις σε μία παράγραφο (μέχρι 40 λέξεις).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

Μονάδες 8

II. (Κείμενο 2)

«Ο άνθρωπος από γεννήτορας πολιτισμού μεταμορφώνεται σε καταναλωτική μηχανή». Να αναφέρεις δύο από τα παραδείγματα που χρησιμοποιεί ο συγγραφέας για να στηρίξει την παραπάνω θέση. Να χρησιμοποιήσεις αιτιολογικές προτάσεις στην απάντησή σου.

Μονάδες 8

III. (Κείμενο 3)

Αφού παρατηρήσεις προσεκτικά τις εικόνες 1 και 2, να τις περιγράψεις και να επισημάνεις το συμβολισμό και το μήνυμα που κάθε μία εκπέμπει σχετικά με την ΕΕ.

Μονάδες 10

IV. (Κείμενο 2)

Ποια θεωρείς σωστή πρόταση στην παρακάτω ρητορική ερώτηση:

«Όταν δύο πετυχημένα «λακτίσματα» αμείβονται μ' εκατομμύρια, πώς θα εξαργυρωθεί ένα αθάνατο βιβλίο, ένα εξαίσιο άγαλμα, ένα υπέροχο βυζαντινό ψηφιδωτό;»

1. Θέλει να προτείνει την κατάργηση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου.
2. Θέλει να προτείνει την εξαργύρωση με μεγάλα χρηματικά ποσά σημαντικών έργων πολιτισμού.
3. Θέλει να προτείνει τη συνειδητοποίηση και επανεκτίμηση της υψηλής αξίας έργων διαχρονικών σε μια εποχή που άλλες προτεραιότητες με εφήμερη αξία εξαργυρώνονται πανάκριβα.
4. Εκφράζει την αγανάκτησή του για τα εκατομμύρια που ξοδεύονται σε αμοιβές ποδοσφαιριστών.

Μονάδες 4

B2.

- I. Να ξαναγράψεις το παρακάτω κείμενο μετατρέποντας τις υπογραμμισμένες φράσεις σε τροπικές μετοχές. Να κάνεις όλες τις απαραίτητες αλλαγές, ώστε το κείμενο να είναι σωστό νοηματικά, γραμματικά και συντακτικά.

«Είναι ο μόνος τρόπος να ξαναγίνουμε οι Έλληνες Ευρωπαίοι. Με το να συνεισφέρουμε και όχι να δανειζόμαστε. Με το να επαναφέρουμε την τάξη και όχι να την ανακαλούμε στη μνήμη, πληρώνοντας απλώς ένα φόρο στη νοσταλγία της. Με σεβασμό προς τις κατακτήσεις των άλλων αλλά και με τη συνείδηση του πλούτου, που ένας κρυφός αγωγός αιώνων εκχύνει αδιάκοπα μέσα μας». (Οδ. Ελύτης)

Μονάδες 9

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

www.elp.gr

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

II. Σύμφωνα με τον συντάκτη του κειμένου 1,

Πρέπει να προωθήσουμε τον πολιτισμό, να ενισχύσουμε τον τουρισμό και να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για μείωση της ανεργίας και ανάπτυξη.

Να μεταφέρεις τα υπογραμμισμένα ρήματα σε β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής. Τι παρατηρείς ότι αλλάζει στο ύφος του κειμένου;

Μονάδες 7

III. α. Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις με μία συνώνυμη, χωρίς να αλλοιώνεται η σημασία τους.

1. Δυνάμεις όπως η τέχνη και ο υπεύθυνος στοχασμός πλάθουν τον πολιτισμό.
2. Η καθημερινή ζωή αποκτά αναίδεια και υψηλοφροσύνη.
3. Τα μέτρα του πνεύματος έχουν θρυμματιστεί.
4. Τα αθλήματα του πνεύματος είναι σπάνια.
5. Διαστρέφουμε τον αυθεντικό χαρακτήρα του Έθνους μας.
6. Οι άγρυπνες συνειδήσεις είναι δυσεύρετες.
7. Παρουσιάζεται σ' ολόκληρο τον κόσμο μια προαγωγή της τεχνολογίας.
8. Πώς θα εξαργυρωθεί ένα εξάισιο άγαλμα;
9. Το 2018 ας αποτελέσει το εφελτήριο για υψηλές επιδιώξεις και ενδυνάμωση της οικονομίας.
10. Αν οι Νεοέλληνες δεν πλάθουν αδιάκοπα πολιτισμό, τι σημασία έχει αν ζουν σ' αυτή την ένδοξη γωνιά της γης;

Μονάδες 10

β. Ποια από τις παρακάτω λέξεις αποδίδει το νόημα της λέξης «δέσμιος» στην πρόταση που ακολουθεί;

«Ως ένα σημείο είμαστε δέσμιος της Ιστορίας μας» (κείμενο 2)

α. σκλάβοι β. εξαρτήματα γ. αιχμάλωτοι δ. οφειλέτες

Μονάδες 4

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Με αφορμή την ανακήρυξη του 2018 ως Έτους Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς να αναπτύξεις αιτιολογημένα σε ένα κείμενο 200 περίπου λέξεων, που θα παρουσιάσεις σε μια εκδήλωση του σχολείου σου με προσκεκλημένους τους γονείς μαθητών και μαθητριών, τις

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

www.elp.gr

“Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ”

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΥΠΟΤΡΟΦΙΩΝ 2018-2019

προτάσεις σου με θέμα: «Τι σημαίνει για μένα η πολιτιστική κληρονομιά της χώρας μου και με ποιους τρόπους μπορεί το σχολείο να βοηθήσει στην ανάδειξη και στην προώθησή της σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο;»

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιό σας.
2. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας **σε όλα τα θέματα** με όποια σειρά θέλετε.
3. Κάθε τεκμηριωμένη απάντηση είναι δεκτή.
4. Την τελευταία σελίδα του τετραδίου μπορείτε να τη χρησιμοποιήσετε ως πρόχειρο.
5. Η διάρκεια εξέτασης είναι 1 ώρα και 30΄ μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Δυνατή αποχώρηση μία (1) ώρα μετά την έναρξη της εξέτασης.
7. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο **με μπλε ή με μαύρο** στυλό.
8. Να μη χρησιμοποιήσετε **διορθωτικό**.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ